

Разберете ги подобро туморите на мозокот

Understanding Brain Tumours

Разбирливо е дека многу луѓе се чувствуваат шокирани и вознемирени кога ќе им соопштат дека имаат тумор на мозокот.

Има повеќе од 40 главни типови на тумори на мозокот – некои од нив се бенигни (не се рак), а некои се малигни (рак). И едните и другите може да предизвикаат сериозни здравствени проблеми.

Секоја година во Австралија медицински се утврдуваат околу 1400 малигни тумори на мозокот. Истражувачите не знаат што го предизвикува создавањето на тумори на мозокот.

Како се лекуваат туморите на мозокот?

Најчестиот начин на лекување на бенигните и малигните тумори е операцијата, ама може да се користат и некои други начини на лекување (како што се зрачењето или хемотерапијата). Овие начини на лекување може да се користат самостојно или комбинирано.

Целта на лекувањето е да се отстрани туморот, да се забави неговото растење или да се намалат последиците со тоа што ќе се смалат туморот и отокот, ако настанал.

Операција

Оперирањето на мозокот е познато како невро-хирургија. Ако туморот на мозокот може сосем да се отстрани, операцијата се нарекува големо целосно отстранување.

Ако туморот е голем или ако се наоѓа близу до некој важен дел од мозокот или од рбетниот мозок, хирургот може да отстрани дел од туморот. Тоа се вика делумно отстранување.

Операцијата може да се изврши на два различни начина: при отворената операција се прави голем засек (инцизија) во черепот за да се стигне до туморот. При стереотактичната операција се прави само мал засек и обично се користи компјутер што го води хирургот.

По операцијата главата ќе ви биде врзана со завој и ќе ви бидат поставени неколку цевчиња. Понекогаш се насобира течност во мозокот (хидроцефалус) па се користи долга танка цевка за да се извлече течноста.

Тумор што не може да се оперира

Понекогаш туморот не може да биде отстранет затоа што тоа би било премногу опасно. Таквиот тумор се нарекува неоперабилен. Во таков случај вашиот лекар ќе поразговара со вас за другите можности за лекување со кои ќе се олеснат последиците од заболувањето.

Веројатно ќе останете во болница неколку дена за да закрепнете од операцијата. Ако не се чувствувате удобно, вашиот лекар ќе ја приспособи дозата на лековите против болки.

Зрачење (радио-терапија)

При зрачењето се користат рентгенски зраци со голема енергија за да ги уништат или оштетат клетките на ракот. Ќе треба да лежите на болничка маса и да носите маска за да се осигура дека се дејствува на точниот дел од вашето тело. Самото лекување не е болно.

Лекувањето со зрачење обично се врши еднаш дневно, од понеделник до петок, во текот на неколку недели. Меѓутоа, какво точно ќе биде зрачењето ќе зависи од големината и типот на туморот.

Хемотерапија

Хемотерапијата е користење на лекови за да се уништат клетките на ракот или за да се забави нивниот раст.

Лекувањето на тумори на мозокот со хемотерапија може да биде тешко бидејќи телото има одбранбен систем што се вика мозочна крвна пречка. Таа го штити мозокот од материи во крвта, како што се клиците, што би можеле да му наштетат. Само некои лекови можат да ја минат оваа пречка.

Ако примате хемотерапија, вашиот лекар ќе поразговара со вас за тоа какви лекови ќе ви дадат и како ќе ви ги дадат.

Како тоа ќе се одрази на мојата телесна и душевна добросостојба?

Туморот на мозокот – или неговото лекување – може да предизвика разни знаци и несакани дејства. Тие може да влијаат на начинот на кој работи вашето тело.

- Понекогаш туморите на мозокот може да предизвикаат грчеви (епилептични напади или грчење). Притоа немате контрола над вашето тело. Може да се тресете, да паѓате или да повраќате. Се даваат лекови што се нарекуваат анти-конвулзиви за да се спречат грчевите.
- Лекувањето, особено операцијата, може да доведе до промени во вашиот говор, личност, помнење, движење, рамнотежа и усогласеност на телесните движења. Мозокот понекогаш може да закрепне, ама може и да ви биде потребна извесна помош за да се вратите во нормална состојба или за да се справите со промените. Тоа се нарекува рехабилитација.
- Може да ви биде забрането да правите некои работи што сте ги правеле пред да добиете тумор, на пример, да возите.

Вашиот лекар ќе ви даде специфични информации за тоа како ќе влијае туморот на вас. Погрижете се да имате квалификуван професионален преведувач ако не разбирате англиски јазик.

Каде може да добијам сигурни информации?

Cancer Council Helpline (Телефонска линија за помош на Советот за борба против ракот) 13 11 20 – Информации и поддршка за вас и за вашето семејство по цена на локален повик од било кое место во Австралија. www.cancercouncil.com.au

Преведувачка служба 13 14 50

Understanding Brain Tumours

Many people feel understandably shocked and upset when told they have a brain tumour.

There are more than 40 main types of brain tumours – some are benign (not cancer) and some are malignant (cancer). Both tumours can cause serious health problems.

Every year in Australia about 1,400 malignant brain tumours are diagnosed. Researchers don't know what causes brain tumours to develop.

How are brain tumours treated?

The most common treatment for benign and malignant tumours is surgery, but some other treatments (such as radiotherapy and chemotherapy) may be used. Treatments may be used alone or in combination.

The aim of treatment is to remove the tumour, slow its growth, or relieve symptoms by shrinking the tumour and any swelling.

Surgery

An operation to the brain is known as neurosurgery. If the brain tumour can be completely removed, the operation is called a gross total resection.

If the tumour is large or near important parts of the brain or spinal cord, the surgeon may remove part of the tumour. This is called a partial resection.

Surgery can be done in two different ways: in open surgery, a large cut (incision) is made into the skull to access the tumour. In stereotactic surgery, only a small cut is made, and a computer is usually used to guide the surgeon.

After surgery, your head will be bandaged and you will have several tubes in place. Sometimes fluid builds up on the brain (hydrocephalus) and a long, thin tube is used to drain the fluid.

Inoperable or unresectable tumour

Sometimes a tumour cannot be removed because it would be too dangerous. This is called an inoperable or unresectable tumour. In this case, your doctor will talk to you about other treatment options to ease your symptoms.

You will probably stay in hospital for several days while you recover from the operation. If you are uncomfortable, your doctor will adjust the dose of pain relief medication.

Radiotherapy

Radiotherapy uses high-energy x-ray beams to kill or damage cancer cells. You will have to lie on a treatment table and wear a

mask to make sure the correct area of your body is treated. The treatment itself is not painful.

Radiotherapy treatment is usually given once daily, from Monday to Friday, for several weeks. However, the course of treatment will depend on the size and type of the tumour.

Chemotherapy

Chemotherapy is the use of drugs to kill or slow the growth of cancer cells.

It can be difficult to treat brain tumours with chemotherapy because the body has a protection system called the blood-brain barrier.

This guards the brain from substances in the blood, such as germs, that may be harmful. Only certain drugs can get through this barrier.

If you do have chemotherapy, your doctor will talk to you about the drugs you will receive, and how they will be given.

What about my physical and emotional wellbeing?

A brain tumour – or treatment for it – can cause symptoms and side effects. These can affect how your body functions.

- Sometimes brain tumours cause seizures (fits or convulsions). This is when you don't have control of your body. You may twitch, fall down or vomit. Drugs called anti-convulsants are given to prevent seizures.
- Treatments, especially surgery, may change your speech, personality, memory, movement, balance and coordination. The brain can sometimes heal itself, but you might also need some help to get back to normal or manage the changes. This is called rehabilitation.
- You may not be allowed to do some things that you did before the tumour, such as driving.

Your doctor will give you specific information about how the tumour will affect you. Make sure you have a qualified professional interpreter if you don't understand English.

Where can I get reliable information?

Cancer Council Helpline 13 11 20 – Information and support for you and your family for the cost of a local call anywhere in Australia.

www.cancercouncil.com.au

Translating and Interpreting Service (TIS) 13 14 50